სამართლებრივი მექანიზმები რასობრივი დისკრიმინაციის წინააღმდეგ საქართველოსა და მსოფლიოში

ანა კირკიტაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ გურჩიანი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებელ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ანა კირკიტაძე

20.04.2025

აბსტრაქტი

ნაშრომი მოიცავს რასობრივი დისკრიმინაციის წინააღმდეგ მიმართულ სამართლებრივ მექანიზმებს, როგორც საქართველოს, ისე მსოფლიოს სხვა ქვეყნის მაგალითზე. კვლევის მიზანია, რა სამართლებრივი გზებით ცდილობენ ქვეყნები რასობრივი დისკრიმინაციის აღმოფხვრას,ასევე როგორ შეესაბამება საქართველოს პრაქტიკა საერთაშორისოს.ნაშრომში გამოყენებულია ნორმატიული და შედარებითი ანალიზის მეთოდები.ასევე მნიშვნელოვანია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოსა და გაეროს ადამიანის უფლებათა ხელშეკრულებითი ორგანოების გადაწყვეტილებები,ასევე რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის კონვენცია. ნაშრომი იკვლევს, თუ რამდენად ეფექტურია სამართლებრივი სისტემა რასობრივი დისკრიმინაციის წინააღმდეგ ინდივიდუალური უფლებების მქონე ადამიანებისა და უმცირესობების ჯგუფურ ინტერესებზე.კვლევა ეხება,როგორც სამართლებრივ რეგულაციებს, ისე შესაბამისი სახელმწიფო ინსტიტუტების როლს. ანალიზის შედეგად იკვეთება როგორც დადებითი,ისე პრობლემური საკითხები,ეს იქნება კანონმდებლობის აღსრულება, თუ სასამართლო პრაქტიკისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლთა ხელმისაწვდომობა.განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სამართლებრივი ინსტრუმენტების: კონსტიტუციების, ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობასა და სპეციალიზირებული სახელმწიფო სტრუქტურების - შედარებით ანალიზს. აშშსა და სამხრეთ აფრიკის მაგალითზე გამოკვეთილია, თუ როგორ შეიძლება სამართლებრივმა მექანიზმებმა დადებითი გავლენა განახორციელოს დისკრიმინაციის შემცირებაზე.

აღსანიშნავია, რომ ნაშრომის წაკითხვის შედეგად მკითხველმა ნათლად დაინახოს რასობრივი დისკრიმინაციია ყველას ეხება და საზოგადოების ჩართულობა ცხოვრების ნებისმიერ ეტაპზე არის სამართლიანი. ასევე კვლევის დროს მნიშვნელოვანია, ხაზი გავუსვათ სამართლებრივი მექანიზმების ეფექტიანობის გაზრდას და არსებული ინსტიტუტების განმტკიცებას.

ABSTRACT

This thesis explores the legal mechanisms aimed at combating racial discrimination, using examples from both Georgia and various countries around the world. The objective of the

research is to examine the legal means through which states strive to eliminate racial discrimination and to assess how Georgia's practices align with international standards. The study employs normative and comparative analysis methods. Significant attention is given to the case law of the European Court of Human Rights and the decisions of the UN treaty bodies on human rights, as well as the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination.

The paper investigates the effectiveness of legal systems in addressing racial discrimination, both in terms of protecting individual rights and promoting the collective interests of minority groups. The research focuses on legal regulations as well as the role of relevant state institutions. The analysis reveals both strengths and challenges, including issues related to the enforcement of anti-discrimination laws, judicial practices, and access to justice for victims of discrimination.

Special attention is paid to the comparative analysis of legal instruments such as constitutions, anti-discrimination legislation, and specialized state structures. The examples of the United States and South Africa highlight how legal mechanisms can positively impact the reduction of discrimination.

The thesis emphasizes that racial discrimination affects everyone and that public engagement at every stage of life is essential for justice. Furthermore, the research underlines the importance of enhancing the effectiveness of legal mechanisms and strengthening existing institutions.